

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitenlanders f 6.00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, e. i. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 28 JUNIJ.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 33 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men voor de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 27 Junij.

De Eerste Kamer heeft in de zitting van gisteren het wetsontwerp tot regeling van het armbestuur aangenomen met eene meerderheid van 26 tegen 5 stemmen. De discussie, na al hetgeen over het onderwerp is geschreven en gezegd, kon niet belangrijk zijn. De stof was uitgeput. Desniettemin heeft de eerste spreker in de zitting van gisteren eene lange redevoering gehouden, die ons niet weinig heeft bevreemd. De heer Sassen heeft gemeend zijne opinie breedvoerig te moeten ontwikkelen, dat alle armenzorg, en dus ook de kerkelijke en bijzondere, behooren onder het gebied der wet. Die uitgebreide magt door den heer Sassen aan den Staat over de kerkelijke armbesturen toegekend, heeft blijkens zijne redevoering geen anderen grond, dan de doode letter van art. 195 der Grondwet, geheel op zich zelve genomen, met de geschiedenis van hetgeen hier en elders zoo al omtrent de armenzorg van wege den Staat is geschied. Wij zullen niet terugkomen op hetgeen ter handhaving van het regt der Kerk in hare onafhankelijkheid van den Staat, ook voor hare armbesturen, door ons en door anderen is in het midden gebracht. Wij vergenoegen ons met twee aanmerkingen. 1°. dat eene eenzijdige opvatting van een artikel der Grondwet niet in staat kan zijn, om den regt der Kerk te vernietigen. 2°. dat de voorbeelden aan de geschiedenis onzer wetgeving ontleend hier niets afdoen. Wij hadden ten minste van den heer Sassen verwacht, dat hij twee tijdperken niet zou verwarren. Het tijdperk van de vrijheid van godsdienst, die de Kerk geheel van den Staat heeft losgemaakt, en het tijdperk van de Staatskerken, toen de kerkelijke wet te gelijkertijd staatswet was. Intusschen de heer Sassen zal de voordragt aannemen, omdat, bij de gemeenen tegenstand tegen zijn stelsel, hij geen kans zag om dat tot wet te maken.

De heer Lotsy is voor de wet, omdat zij de twee uitersten vermijdt. Hij noemt het stelsel der wet gelukkig gekozen, omdat het let op het bestaande, en het bestaande verbetert zonder absolute toepassing van beginselen, die in theorie wellicht, maar ongetwijfeld niet in de praktijk gelden.

De heer de Vos van Steenwijk treedt op voor het systeem der „vrienden.“ Hij vindt in de aanwijzing van het domein van onderstand en in het subsidiestelsel, twee groote elementen van de staatsarmenzorg, die hij bestrijdt. Hij behoort tot die lieden, die alles willen hebben overgelaten aan de kerkelijke en partikuliere liefdadigheid. Ook wij hebben dat verlangd en wij verlangen nog dat het konde gebeuren. Maar wij zijn niet geneigd om met de „vrienden“ sprongen te maken, die zouden kunnen aanleiding geven tot geweldige schuddingen van het vaderland.

De heer Paspoort van Grijpskerke deelt de meening van de heeren Sassen en Lotsy.

De heer van Eysinga wordt hoe langer zoo meer tegen de wet ingenomen. Hij verdedigt nader het stelsel, door den heer Sassen omhelsd, dat in zake van armbestuur de Kerk afhankelijk is van den Staat. Hij ziet in de zelfstandigheid der diakonien een imperium in imperio. De heer Sassen kan daaruit opmaken waartoe zijn stelsel leidt. Want is ook niet de gansche Kerk een imperium in imperio naar het systeem van den heer van Eysinga? De gevolgen liggen voor de hand. De spreker ziet in de voordragt bepalingen, die tot civielen onderstand leiden, hetgeen hem vleit. Hij zal de verklaringen van den minister daaromtrent afwachten, alvorens zijn stem te bepalen.

Ook de heer van Nispen van Pannerden treedt in die denkbeelden. Hij wil in het toezigt van den Staat een waarborg zoeken voor een goed, eenvormig en degelijk beheer der kerkelijke armenfondsen, alsof het gezag der Kerk niet voldoende was om daarvoor allen waarborg te geven. Gaat dan de hoogste moraliteit van den Staat uit, en is 't alleen het gezag van den Staat dat boven verdenking staat? Wij gelooven niet dat de heer van Nispen van Pannerden dat bedoelt. Het vloekt niet te min uit zijne redevoering voort. Het getuigt overigens van eenzijdigheid, als men zich heden ten dage beroept

op wetgevingen van andere tijden, dewijl de beginselen omtrent de verhouding tusschen Kerk en Staat geheel zijn omgekeerd. Ook gaat de redevoering van den Spr. uit Gelderland veel verder dan hij wellicht bedoelt. Met zijn systeem, gelijk het ons voorkomt in het beknopt verslag, dat voor ons ligt, gaat de zelfstandigheid der Kerk onder in de suprematie van den Staat. Dat kan hij niet willen. Bijgevolg die te veel bewijst, bewijst niets.

De heer van Oudermolen integendeel wil de kerk geheel vrij hebben van den Staat, en bestrijdt met alle regt de artt. 2, 7 en 11. Hij zal om die artt. de wet afstemmen.

De heer Cremers zal voor de wet stemmen, omdat zij een middenweg tusschen de twee uitersten kiest.

De heer Insinger zal voor de wet stemmen, omdat hij de onafhankelijkheid der diakonien eerbiedigt. Hij betreurt het slochts, dat op het niet verstrekken van opgaven door de armbesturen straffen zijn gesteld. Hij voegt daaraan een wijs woord toe: hij hoopt namelijk, dat onderling overleg tusschen de Regering en de Kerk het hatelijke dier bepalingen zal wegnemen.

De minister van Binnenlandsche Zaken antwoordt den heer Sassen omtrent art. 195, dat de grondwetgever de daaromtrent geopperde quaestien niet heeft willen doorhakken in dien zin, dat daaronder ook de kerkelijke armbesturen behooren. De minister meent evenwel, dat de Staat bevoegd is verder te gaan, dan zulks in deze voordragt geschiedt. Intusschen gelooft hij, dat de wettelijke regeling der kerkelijke liefdadigheid bij ons te lande niet wenschelijk is. De onderstand is geen wettelijke, maar een zedelijke plicht, en daarom is het beter de armenzorg zoo veel mogelijk over te laten aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid, die vrijheid behoeven om goed te kunnen werken.

Na nog eenige korte bemerkingen van de heeren van Nispen, de Vos van Steenwijk en Eysinga, gaat men over tot stemming, en wordt het wetsontwerp goedgekeurd.

Dat het in den regel eene wenschelijke zaak is, dat, op politiek terrein, de onderlinge verhoudingen der partijen duidelijk en juist bepaald en omschreven zijn, behoeft geen betoog. Maar daaruit volgt dan ook van zelf, dat van datgene, waardoor die verhoudingen scherper gekarakteriseerd kunnen worden, een doeltreffend gebruik behoort te worden gemaakt.

Te harer karakterisatie, wat ons land op dit oogenblik aangaat, kan wellicht niets dienstiger zijn dan eene plaats uit het laatste Nummer van het *Goudsch Kronijkske*. Een ieder weet, hoe, ten gevolge van de jongste verkiezingen, de verhoudingen tusschen de verschillende politieke partijen eensklaps gewijzigd zijn. De voornaamste organen der partijen zijn niet in gebreke gebleven dit merkwaardig feit te konstateeren; doch alle deden het in eenigzins diplomatieke vormen, welke soms nog eenigen twijfel konden overlaten, die echter volkomen wegvalt, waar het *Goudsch Kronijkske* het bedoelde feit op zijne wijze, dat is met ongepaste ruwheid, bespreekt. Het zegt er het volgende van:

„Hoe heeft niet de *Amsterdamsche Courant* vóór en na de verkiezingen, zonder te schromen zich zelve tegen te spreken, gehogen voor de zich noemende constitutionelen! Wat heeft zij niet duidelijk te kennen gegeven, dat het Ministerie, of althans het hoofd daarvan, de oorzaak zijner verheffing vergetende, bereid was geheel in den zin, geheel naar den geest van het vorig Ministerie te handelen!... Hoe heeft men geleid en eigenschappen toegeschreven aan eenen van Zuylen en eenen Dullert, welke de gansche Natie hun ontzegt!”

Men ziet, uit deze, alweer met gewone hartstogtelijkheid ter neer geschreven, woorden, dat het vooruitzicht op eene toenadering van partijen, die tot dusverre minder wellicht door politieke beginselen, dan door verschillend genuanceerde toepassing dier beginselen gescheiden waren, het *Goudsch Kronijkske* in vuur en vlam zet. Het houdt er meer van, dat de partijen zich vermenigvuldigen en steeds schrappeler tegen over elkander staan, dan dat zij aan het: *Soyons amis* van de *Amsterdamsche Courant* gehoor geven. Intmiddels, zal het nu dan toch wel, nadat

het *Goudsch Kronijkske* den toestand op zijne manier gekarakteriseerd heeft, door niemand meer miskend kunnen worden, welke wijziging de onderlinge verhouding der partijen ondergaan heeft, en wie daartoe het initiatief heeft genomen.

Ziehier hoe het op dit oogenblik, volgens de *Fakkel*, met ons nationaal onderwijs gesteld is:

„De Maartsche buien, om met de *Nederlander* te spreken, hebben mee het burgslot van ons nationaal onderwijs, dat trouwens reeds ondermijnd was, als het ware doen instorten, zoodat het zich nu vertoont als ruïne, waarvan de muren, de torens als anderzins nog wel staan en waar binnen nog wel menschen zich ophouden, maar dat toch door den heer van het burgslot zelf verlaten is. En de menschen, die zich in de ruïne ophouden, zijn niet alleen domesticke of vasallen van den heer, maar waarzeggers, kunstmakers, zigeuners, die zich in kluis en kelder hebben genesteld.”

Eene treffende allegorie! Vóór de Grondwetsherziening was het nationaal onderwijs ondermijnd; daarop echter is het ingestort en niets meer dan puinhoopen zijn daarvan overgebleven! Is het zoo met ons nationaal onderwijs gesteld — is het oogenblik dan niet aangebroken om die puinhoopen op te ruimen en aan de verwezenlijking van een beter stelsel van onderwijs, dat bij de toepassing meer proefhoudend zal blijken, eindelijk de hand te slaan?

Men schrijft ons uit Lichtenvoorde dd. 23 Junij:

„Groot was de vreugde, die heden Lichtenvoorde's Katholieken genoten, daar zij het geluk mochten hebben, hun Aartsbisschop Z. D. H. Mgr. J. Zwijsen in hun midden te ontvangen. Reeds sedert enige dagen was alles in het werk gesteld, om het gehele dorp voor de komst van Mgr. te versieren. De geestdrift die allen bezield was buitengewoon groot; het dorp was over zijne geheele lengte met boomen beplant, door guirlandes aan elkander verbonden, terwijl van afstand tot afstand schoone eerebogen waren opgericht. Het zij hier tot eer der andersdenkenden in deze gemeente aangemerkt, dat zij ook het hunne tot de versiering hebben bijgedragen.

„Heden morgen reeds vroeg wapperde de nationale vlag van kerk, pastorie en zeer vele partikuliere huizen. Mgr. werd aan de grenzen der gemeente door eene destig eerewacht te paard afgehaald; op een afstand van het dorp stond eene eerewacht te voet met het muziek, en aan den ingang van het dorp de Wel-Eerw. heer pastoor en aanwezige geestelijken met de strooiertjes en misdienaren. Ten 10 ure was het langgewenschte oogenblik daar en verscheen het rijtuig van Mgr. omgeven door de eerewacht. Vreugde en aandoening lag op het gelaat der zaamgevloede menigte te lezen bij het zien van haren Aartsbisschop. Nadat Mgr. door den Wel-Eerw. pastoor was verwelkomd, ging de trein het dorp in. Aan de pastorie stapte Mgr. af, vertoefde eenige oogenblikken, en werd vervolgens naar de prachtig versierde kerk geleid, om het H. Sakrament des Vormsels toe te dienen aan de kinderen uit Lichtenvoorde, Aalten en Bredevoort. Onder den maaltijd, die na den afloop dezer plegtigheid aan de pastorie plaats had, werden eenige muziekstukken uitgevoerd, en ten half vier ure werd Mgr. met den zelfden trein, waarmede Z. D. Hoogw. 's morgens was ingehaald, het dorp uitgeleid, om zijne reis naar Winterswijk voortzetten. Jammer was het, dat het verblijf van den Aartsbisschop alhier zoo kortstondig was. De beste zegenwensen van Lichtenvoorde's Katholieken, die dezen dag een onuitsprekelijk genoegen smaakten, vergezellen hun geliefden Kerkvoogd, die ook zijne bijzondere aandacht over zijne ontvangst te dezer plaatse geuit heeft.”

In de *Echo du Mont blanc* worden weer eenige fraaije bijzonderheden verhaald omtrent de protestantse propaganda in de omstreken van Geneve, onder anderen dit staaltjen.

„Zekere heer Loup van Geneve, is met zijne echtgenoot in dienst van de *Protestantsche Unie*, en loopt het platte land van Geneve af om zieltjens te winnen. Vernomen hebbende, dat er ergens een Katholiek huisgezin bestond, 't welk door slechte administratie en dra-

kenschap van het hoofd des gezins aan den bedelstaf geraakt was, begreep Loup dat hier een goede jagt voor het protestantisme was te maken, daar de ondervinding hem reeds geleerd had, dat zijne leer steeds onder beroorde lieden veel opgang had. Hij vond het huisgezin in vreesselijke ellende, worstelende met den honger. Terstond gaf Loup eenig geld en verdween, achterlatende de gewone bekeerings-instrumenten, als een Bijbel, eenige traktaatjes en nommers van het tijdschrift de *Glancur*. Daarenboven had hij allerlei toezeggingen gedaan.

Op bevel van Loup moest de vader zich alle vrijdagen naar Geneve begeven. Hij deed zulks en het duurde niet lang of ook hij werd als propagandist aangenomen en kreeg in last om alle armen, die hij maar grijpen en vangen kon, mee naar Geneve te lokken. Men beloofde hem 50 franken voor ieder hoofd, 'twelk hij Loup in handen zou spelen. Ook had men in een herberg te Geneve vrij gelag gegeven, zoodat de arme bergbewoners, die de man wist aan te brengen, terstond voor niet, zoveel konden eten en drinken als zij wilden, daar men berekende dat de behoefte naar het protestantsche geloof dan wel van zelf zou volgen.

Het kon niet missen of de toeloop was groot. De herberg had in langen tijd zulk een druk bezoek niet gehad. De gasten vermeerderden met den dag, — maar van de bekeerigen kwam bitter weinig. Men wilde wel eten, maar om naar preeken te luisteren had niemand ooren. Een gevulde maag is zelden luistergraag. Eindelijk begrepen de heeren der propaganda in te zien dat men er een spelletje van maakte: er werd geen open tafel meer gehouden, en geen eent mer uitgedeeft. Maar nu was het ook in eens met alle bekeerigen gedaan, want geen geld — geen Zwitsers.

Alleen de man door Loup voor 600 franken ten behoef van het Protestantisme opgekocht, bleef nog eenigen tijd aan de propaganda verbonden, maar toen men hem wilde noodzaken om op Paschen in een der kerken van Geneve te komen, ten einde er aan het publiek, met nog eenige andere opgekochte zielen, als de nieuwe broeders te worden vertoond, werd het geweten van den armen man wakker en folterde hem meer dan vroeger de beten van van honger hadden gedaan. Hij is teruggekeerd tot zijn Pastoor, heeft zijne afdwalingen beleden en den vrede der ziel teruggevonden, welke hem door het goud en de leer van Loup waren ontnomen. De man heeft thans ingezien, dat het brood, 't welk op die wijze verdiend is, met recht een duivelsbrood is, 't welk het ligchaam mag verzadigen, maar te gelijktijd de ziel doodt.

Loup (wolf) waagt zich nimmer in een dorp, maar slaapt altijd atgelegen woningen binnen. Hij is echter in de omstreken reeds zoo goed bekend, dat de landlieden, zoodra ze hem maar in de verte zien, beginnen te roepen: Een wolf, een wolf, de schapen binnen gehaald en de knuppels voor den dag. Als Loup zulks hoort weet hij menen te maken, wijl het mantelaarschap juist niet in zijn gebroekskraam te pas komt.

Daar heeft gisteren in deze stad eene gebeurtenis plaats gehad, die om hare belangrijkheid voor de godsdienst en voor de schoone kunst, bijzonder onze opmerking verdient; de uitvoering namelijk van een der meesterstukken van Beethoven, — zijne 2e mis, die tot heden in Noord-Nederland nog nimmer, en in andere landen nog slechts zeer zelden was uitgevoerd.

Het is een groote stap voorwaarts tot meerdere stichting der geloovigen bij het verhevenste wat het Katholicismus kent — het Misoffer. Het werk van Beethoven draagt geheel en al het karakter, niet o'n de biddende menigte door sierlijke melodien, of door hooguitklinkende soloos aan de meer wereldsche concert of opera-musiek te herinneren, maar om haar door eene reeks harmonien, als in een golvenden vloed al meer en meer de aarde en al het aardse te doen vergeten; een vloed, nu eens langzaam en kalm, heenvlietend, in *Suscipe* en *Benedictus*, waarbij wij ons, wij weten zelf niet waardoor, als voelen overgebracht in een sfeer van reiner en zaliger genot; dan weer als een Niagara-val ons overdekkend en vernietigend in de ontzaglijke *Qui sedes* (dat het Heelal het schijnt uit te roepen), en in de herhaalde smeekklanken van het schier tot wanhoop klimmende *miserere! miserere!* dat nu eens den strijd van 't gemoed uitkrijt in kamp tegen de zonde, en dan weer de stem is van een nederig knielenden hoefeling, die den waren vrede des Heeren in zijn hart zoekt nederdalen.

Wij kennen geene muziekmis die zoo sterk mede deelt om ons onder het H. Offer hooger op te voeren, en ons oogenblikken vroeger en onafgebroken te doen zijn.

Geen oogenblik komt er in voor, of we werden, wanneer we ons woordelijk gebied voor een oogenblik nalieten, al sterker en sterker tot danken en loven gestemd. Geen enkel onderdeel dat wij er uit ver hadden gewenscht, als zou het onze aandacht een oogenblik hebben kunnen storen. Men hoort in die muziek een gedurigen overgang van een gevoel van nietigheid en onvermogen tot kalmte en troost en goede hoop — maar ook tot moed vooral, moed om snel het zwaard van Christus aan te gorden en daarmee gewapend op te

trekken tegen de vijanden des geloofs; moed, om ons eigen hart en de zonde te bestrijden, en voor geen grimmig dreigende gevaar meer te schrikken.

Zij roepen ons, die klanken! Het zijn stemmen uit den hemel gedaald! Hoort, die klagende *Passus, passus!* Gevoel toch, o volk, wat ik voor u geleden heb, erken het toch en waak op, en overwin de logen en de zin-nelijkheid, want ik kom oordeelen levenden en dooden; *Judicare vivos et mortuos!* Was een onzettend oogenblik! Wij zonken biddend neder. Was alsof op nieuw het teeken der overwinning zich in de wolken ging vertoonen, omgeven van zijn goddelijken glans, en bereid voelden wij ons om onze beste krachten, om alles prijs te geven aan het ons zoo dierbare geloof.

Genoegzaam de geheele mis is 8 stemmig, 4 solo en 4 koorstemmen; en daar slechts bij enkele uitzonderingen, bij enkele passadjes eene stem alleen zich boven de andere doet hooren, voor eene enkele klaag- of smeektoon, die bijzonder moet doorklinken, heeft deze mis dit bij alle vroeger uitgevoerde bijzonder voor, dat er niets kleingeestigs noch oppervlakkigs in wordt gehoord, en dat het geheel als ééne groote rots daar vast staat, welker majesteit u aangrijpt en bijna zou doen duizelen.

Een stalen ijver alleen heeft tot deze uitvoering kunnen leiden; want het muziekstuk levert voor alle stemmen, zoo wel de soloos, het koor als ook het orkest, zulke groote moeilijkheden op, als bijna geen ander ons bekend muziekstuk.

De heer van Bree is het, die den lust daartoe heeft weten op te wekken, de krachten daartoe te doen verzamelen en toenemen. Hem zij onze dank voor eenen arbeid, die de godsdienst zoo zeer tot glorie kan verstreken, en zulk een heerlijk verschijnsel in de kunstwereld is. Wij wenschen hem sterkte en moed, om nog veel voor dat dubbele schoone doel te arbeiden.

Het bestuur der beide kerk-koren, waarvoor deze muziekmis meer bijzonder is bestudeerd, hebben dan ook na den afloop der plegtigheid, door een tweetal uit hun midden, den heer van Bree, als blijk van bijzondere hoogachting en dankbaarheid voor de zoo schoon volbrachte taak, de zonder zijn talent en vasten wil moeilijk tot zulk een voorloopig goeden uitslag had kunnen komen, eenen met zilver gemonteerden beker aangeboden, met het volgende inschrift, op den deksel.

Van buiten leest men in den rand:
De beide *Amsterdamsche* muziekchoren aan den heer J. B. van Bree bij gelegenheid der eerste uitvoering der *Mis van Beethoven in D dur*.

In het midden:

3e ZONDAG NA PINKSTEREN.
HH. PETRUS EN PAULUSDAG.
1854.

En van binnen in den deksel deze dichtregelen:

Uw schoonheidszin en hoog talent
Door „Ijver voor Gods Huis” gedreven,
En om Hem meerder eer te geven
Bij 't heerlijkst kunstwerk aangewend,
Zij onze dank, voor 't edel streven
Met onze huide toegeken!

Uit Weenen wordt per telegraaf berigt, dat gisteren (Maandag) morgen aldaar was ingekomen het antwoord van Rusland op de nota van Oostenrijk. De inhoud daarvan is, dat Rusland, als een bewijs van hoogschatting voor Oostenrijk toestemt, in de ontruiming van het Turksch grondgebied.

Z. M. heeft bij besluit van den 15 Junij 1854, vernietigd een besluit van den gemeenteraad van Nijmegen, in zijne vergadering van den 21 April 1854 genomen, waarbij is verklaard, dat de wethouders in het aan den raad toegekend presentiegeld niet zullen deelen.

Z. M. heeft aan den kommiss bij het Departement van Koloniën J. C. Jansen toegekend den personeel titel van hoofd kommiss.

Z. M. de Koning wordt tegen het einde der week in de residentie verwacht, en zal, naar men verzekert, spoedig weder naar het Loo vertrekken.

H. M. de Koningin heeft van H.D. vader, den Koning van Wurtemberg, een kostbaar paard ten geschenke ontvangen.

De Eerste Kamer heeft gisteren avond ten half acht ure het wetsontwerp tot wijziging der wetten betreffende de heffing van den accijns behandeld. Het ontwerp is met 22 tegen 8 stemmen aangenomen. Tegen stemden de heeren de Sitter, van den Dries, van Eyzinga, van Beeck Vollenhoven, van Wessem, van Swinderen, Sassen en van Sassee van Ysselt.

Ingevolge de bepalingen der provinciale wet, zullen de zomervergaderingen der Provinciale Staten op Dinsdag den 4 Julij e.k. worden geopend.

Ten behoeve van de noodlijdenden in de Molukken, die ten gevolge van aard en zeebevingen in Nov. 1854, in hunne bezittingen zijn getroffen, zijn bij het d.p. van Koloniën nog ontvangen, door tusschenkomst van

den Kommissaris des Konings in de provincie Utrecht, f 250; de vroeger vermelde giften bedragen f 9842.77; totaal tot heden f 9845.27.

Heden heeft de Eerste Kamer aangenomen het wetsontwerp nopens de bestraffing van misdrijven met 26 tegen 4 stemmen; en dat nopens de uitbreiding der regtsmagt van de kantonregters in strafzaken met 23 tegen 7 st. De Kamer tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Men schrijft uit Maastricht:

Naar men gist, zullen de vrijwillige bijdragen, door de ingezetenen alhier, voor den opbouw eener nieuwe R. K. Kerk te Wijk (Maastricht), opbrengen, p. m. f 12,000. — De begroting van dien kerkbouw belooft circa f 60,000.

LUXEMBURG, 22 Junij. Gisteren morgen ten 10 ure kwam de nieuwe kamer bijeen, doch kon geen zitting houden, omdat de regering nog niet de nodige volmagt tot opening van de zitting uit 's Gravenhage ontvangen had. Men schrijft deze zonderlinge omstandigheid daaraan toe, dat men het in den Haag vergeten heeft, en de regering heeft dus onmiddellijk een koerier naar Trier gezonden, om naar 's Gravenhage te laten telegraferen.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amsterdamsche Courant*:

PARIJS, 27 Junij. De *Moniteur* bevat het officiële berigt, dat tot het binnenrukken van de Oostenrijksche troepen in Wallachije besloten is. Een Oostenrijksche kolonel vertrekt van Weenen naar Schumla, om met de Engelsen en Franschen over de verdere operatiën te beraadslagen.

BERLIJN, 27 Junij. De kleinere Duitsche Staten hebben hunne volkomene goedkeuring van het Oostenrijksch-Pruissisch verbond ingezonden.

BIJENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 Junij. Men wil weten dat het antwoord van Rusland op de Oostenrijksche nota van 2 Junij, in den avond van den 25 te Weenen is ontvangen. Volgens sommige geruchten is dat antwoord eene weigering, volgens anderen is het in ontwijkenden zin opgesteld. De wezenlijke inhoud van het stuk is echter niet met zekerheid bekend.

— Het schijnt thans stellig te zijn dat het beleg van Silistria, ingevolge hoogbevel is opgebroken, en de Russen over de Pruth terugtrekken, althans indien de dépêche van 25 Junij uit Belgrado, medegedeeld door de *Moniteur*, waarheid spreekt.

Men leest in de *Patrie*:

»De grootste fout, welke de Russen begaan hebben, was deze, dat zij na den overtocht van den Donau hunne krachten hebben verbrokken. De inname der kleine plaatsjes ten noorden van de Dobrutschka had hen in den waan gebracht, dat zij dat gewest gemakkelijk konden overmeesteren; doch hunne achtervolgende nederlagen hebben bewezen hoe grof zij zich bedrogen hebben. De opperbevelhebber heeft zijne afkeuring te kennen gegeven over de verstrooijing der krijgsbenden in eene ongezonde streek, en te dier zake is er tusschen hem en generaal Luders ernstige tweespalt ontstaan.

»Paskewitsch gevoelde namelijk dat alleen de inname van Silistria den misslag der generaals kon vergoeden; daarom heeft hij ook bij den aanval van den 9den, meegedaan en zijn leven gewaagd trots den besten soldaat. Het schampschot aan zijn been, veroorzaakt door een kogel, heeft vrij wat ongerustheid ingeboezemd. Men vreesde voor eene ontsteking, en op aandrang der geneesheeren, die eene volstrekte rust aanbevelen, heeft dis vorst, om te genezen, zich naar Jassy moeten begeven. Men verzekert dat zijn rechterbeen geheel verlamd is.

»Nopens den generaal Luders wordt berigt, dat hij aan zijne wonde overleden is. Aan de naamlijst der zieke of gekwetste generaals moet nog die van den gouverneur-generaal van Odessa worden toegevoegd. Men beweert dat generaal Osten-Sacken ernstig ongesteld is en zich op eene buitenplaats, 3 werstak van de stad, bevindt. Hoe zorgvuldig men zulks voor het leger poogt te verbergen, lekt er toch iets van uit, en de misnoedigheid wint iedereen dag veld.

»De officiële staten ramen het verlies der Russen sedert het begin van den veldtocht op 50,000 man. Het opbreken van het beleg van Silistria wordt dus te waar-schijnlijk, omdat de Turken van Klein-Wallachije in massa naar den Beneden-Donau oprukken. Oostenrijks hoofding maakt bovendien eene groote krachtontwikkeling noodzakelijk ter verdediging van de grenzen, en het laat zich vermoeden, dat de gansche Russische krijgsmagt zich in Moldavie en ten noorden van Wallachije zal concentreren.

— Men leest in de *Emancipation*:

»t Is bekend dat het Russisch gouvernement in Neder-

land eene leening heeft gesloten van 50 miljoen zilverreubels (omstreeks 100 miljoen gulden). Thans vernemen men nog door eene dépêche van St. Petersburg dd. 18 Junij, dat Keizer Nikolaas tevens eene nieuwe uitgifte van papieren geld ten bedrage van 12 miljoen gulden heeft voorgeschreven.

De financiële toestand van St. Petersburg schijnt vrij kritiek. Een der voornaamste huizen is gefailleerd voor 3 miljoen gulden. Men vreest nog meer gelijksoortige onheilen.

De *Moniteur* bevat een bericht, volgens hetwelk het antwoord van Pruisen en Oostenrijk op de nota der acht Bondsstaten, die op de konferentie te Bamberg tegenwoordig waren, inhoudt »dat het Oostenrijksch-Pruissische alliantie-verdrag niet aan de beoordeeling der Duitsche Bondsvergadering zal worden onderworpen, tenzij de meerderheid der Bondsstaten mogt doen blijken dat zij eenvoudig en onvoorwaardelijk tot hetzelfde wil toetreden.

Men schrijft uit Berlijn, dat Lord Westmoreland te Weenen verklaard heeft, in overeenstemming met den Franschen gezant, dat de Westersche mogendheden elke poging bestrijden, die onder begunstiging van den oorlog in het Oosten zou kunnen worden aangewend door de Hongaarsche of Italiaansche partij, ten behoeve hunner revolutionaire ontwerpen. Ook heeft de Engelsche gezant nog verzekerd, dat zijn gouvernement de beweging, welke door Kossuth weder in Engeland wordt gaande gemaakt, ten strengste zal beteugelen.

In een schrijven uit Warschau leest men: »Sedert een maand worden, ten gevolge van een bekomen order, alle voor het buitenland bestemde brieven aan de post opengebroken. Warschau wordt versterkt. Een straat is geheel afgebroken, en op de ledige plaats wordt een nieuw fort gebouwd tegenover de citadel. Alle families uit de provincien, welke vroeger de toestemming hadden om in Warschau te wonen, zijn thans op hoog bevel genoodzaakt te vertrekken.

ENGLAND.

LONDEN, 26 Junij. Men leest in de *Times*: »Met groote blijdschap vernemen wij, dat de eerste groote ontmoeting van dezen veldtocht, glansrijk en gelukkig geëindigd is met de opheffing van het beleg van Silistria.

Daar het Russische leger Silistria niet ingenomen heeft in den tijd gedurende welken het de belegering ongestoord kon voortzetten, mag men het gansche plan van de Russische operaties in Bulgarije als mislukt beschouwen, ook het oprukken der divisie van den generaal Luiders en de bezetting der landstreek Dobrudscha, die strekken moest om den aanval op Russewa en Silistria te dekken. Men kan alzoo zeggen dat de terugtocht van het aanvallende leger schier noodwendig op het gebeurde moet volgen; en op dit oogenblik heeft het waarschijnlijk al zijne positie op den linkeroever van den Donau ontruimd, met uitzondering van Hirschowa, Matschin en Isakscha. Blijkbaar is thans alle grond vervallen om eene gevaarlijke beweging der Russen tegen den Balkan te duchten.

Men verzekert dat vorst Metternich een vredesplan heeft ontworpen, welk in vertrouwen aan het Engelsche kabinet is medegedeeld.

Dat Denemarken en Zweden tegenover Rusland hunne neutraliteit blijven handhaven, schijnt aan geen twijfel meer onderworpen te zijn, in weerwil van alles wat door de dagbladen, betreffende de denkwijze in Zweden, gezegd werd. Wel zou Denemarken den doortocht van Fransche troepen door Jutland of Sleeswijk naar Kiel geen hinderpaal in den weg leggen kunnen, maar de Keizer der Franschen heeft daartoe ook, zoo men beweert, nog geen voorstel gedaan. In Zweden zelf moet de gedachte aan eene aansluiting bij Engeland, ten behoeve van eene terugbeking van Finland, in den laatsten tijd weder meer op den achtergrond getreden zijn, sedert het schijnt te blijken, dat de Engelsche vloot niet in staat is de Russische tot een beslissenden strijd te dwingen.

DUITSCHLAND.

BERLIN, 23 Junij. De Bamberger-konferentie heeft hoofdzakelijk drie vorderingen aan Pruisen en Oostenrijk gerijst: 1° vrije handel en verkeer op den Donau; 2° het verlaten van het Turksche grondgebied, niet enkel door Rusland, maar ook door de andere vreemde legermagten; 3° de voorlegging aan den Bondsdag van het Pruisisch-Oostenrijksch traktaat. Het eenstemmig antwoord luidt: 1° dat de groote mogendheden daarbij evenveel belang hebben als de andere Bondsstaten; 2° dat zij zulks ongelijks wenschelijk achten; 3° het traktaat zal worden voorgelegd, zoodra van den wil tot aansluiting bij de konferentie-Staten zal gebleken zijn.

Het *Moniteur* bericht uit Baden, dat de aanslag op de bezittingen der Kerk het gansche land door niet de uiterste strengheid wordt doorgezef. Dat blad deelt een document mede, waaruit blijkt dat de exekutieve bevoegdheid niet derwaarts gezonden zijn wegens aldaar onlusten, maar alleenlijk om door gewogens en hoogerlieden de Katholiken te dwingen hun kerkelijk vermogen aan den Staat over te laten.

De gemeente Heckfeld telt 100 burgers, waarvan 40 notoir arm zijn; allen zijn trouw verkleed aan hunnen Aartsbisschop. Om hen zoet te maken, zoo als de ambtman zich uitdrukte, werd der gemeente eerst 110 man infanterie op den hals gestuurd, wien de burgers behalve den kost dagelijks nog 10 en 20 kreutzer soldij moesten betalen. Daar dit echter niet hielp, zijn er nog 90 man dragonders bijgekomen, zoodat ettelijke burgers twaalf man ingekwartierd en met hun huisgezin en diensthonden voor 20 a 24 personen te koken en te zorgen hebben, zoo zeer zelfs, dat welgestelde lieden reeds al den voorraad hebben verbruikt, waarmede zij gerekend hadden tot na den oogst te kunnen toekomen.

Te Munchen had men reeds twee jaren achtereen, juist op H. Sakramentsdag, de opera de *Profeet*, waarin een groote processie van Wederdoopters voorkomt, tot groote ergernis der godsdienstige lieden, ten tooneele gevoerd. Toen nu dezelfde opera ook dezer dagen juist weder tegen H. Sakramentsdag was aangekondigd, kwamen twee dagbladen met verontwaardiging op tegen dien hoon, der godsdienst aangedaan. Dit was voldoende voor de politie, om die twee bladen in beslag te nemen. De regtbank heeft echter de politie in het ongelijk gesteld en het beslag opgeheven; de politie heeft desniettegenstaande de bladen nog niet terug gegeven.

Men leest in het dagblad van Elberfeld, dat de Russische partij in Pruisen de hoop had gekoesterd, dat de Koning met den Czaar eene zamenkomst zou hebben op de grenzen, maar gelijk wel te denken was, de Czaar heeft aan de verwachting niet voldaan. Hij heeft zijn adjudant gezonden, en deze heeft den Koning van Pruisen een brief overhandigd.

Men schrijft uit Keurhessen dat, tijdens het jongste bezoek van den Hertog te Fulda, de bevolking met veel genoegen de welwillendheid heeft opgemerkt, waarmede de Vorst den hoogwaardigen Bisschop van Fulda begroet heeft. Men hoopt dienvolgens dat de Katholieke kerk in dat gewest weldra in het ongestoorde genot van hare wettige regten zal gesteld worden. Aanstootelijk daarentegen was het dat de kommissie van notabelen, die tijdens de serenade Z. H. ging complimenteeren, slechts één Katholiek in haar midden heeft toegelaten; immers Fulda is voor vier vijfde deel katholiek. Waarom heeft de kommissie maar niet liever de verdraagsaamheid zoo ver gedreven van, in plaats van dien éénen Katholiek, eenen Israëliet in haar midden op te nemen?

Men schrijft uit Wiesbaden, dat aan die Nassauische bladen de bespreking van kerkelijke quaestien verboden is.

Mgr. van Vicari, de wegens de door hem ondergane vervolgingen zoo beroemd geworden Aartsbisschop van Freiburg, heeft den 9 Junij een zijner londerboefjes geestelijken, Ignaz Horth, wegens halstarrige ongehoorzaamheid gesuspendeerd en in den ban gedaan.

In de politieke kringen te Berlijn spreekt men veel van de zonderlinge wijze, waarop de Keizer van Rusland zich onlangs over den tegenwoordigen staat van zaken zou geuit hebben: »Naar het mij toekomt, zeide hij tot den Oostenrijkschen gezant, is Rusland niet zoo diep gezonken, dat hetzelve de toestemming van andere mogendheden behoeft, indien het hem behaagt den Sultan te beoorlogen, of met hem over de voorwaarden van een te sluiten vrede te onderhandelen. Volgens een aldaar in omloop zijnde gerucht, zou de Keizer werkelijk op het punt staan om zich naar Kiew in de Ukraine te begeven, en zich misschien reeds derwaarts op weg bevinden. Men spreekt er mede van eene merkwaardige voorspelling door den 90jarigen Wernyhora, uit de Ukraine, in het jaar 1768 op zijn sterfbed, in tegenwoordigheid van vele zijner vrienden, gedaan. Na met de grootste nauwkeurigheid al de ongelukken geschilderd te hebben, die aan Polen ten deel zullen vallen, eindigde hij met de verklaring, dat er echter een tijdstip zal komen, dat de Engelschen en Franschen hunne legers en vloeten met die der Turken zullen vereenigen, om den Noordschen kolosus te vernederen. Dan zullen de Polen zich mede bij duizenden en honderdduizenden verheffen, om hun verloren vaderland te herwinnen en te herstellen. Deze overlevering werd onlangs medegedeeld door den bekenden Poolischen banneling Michael Czrykowsky, thans Sadek-pacha, aanvoerder van het nieuw korps Turksche Kozakken.

STADSNIUWS.

In de 23ste Staats-Loterij zijn in de 5^e Klasse bij de 10e Trekking prijzen van f 1000 of daarboven te heure gevallen aan N°. 3318, 5090, 13637 en 15116 ieder f 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 Junij.
ONDERTROUWD (23 Junij): B. Brink met A. Otten.
GEWALLEN (24 Junij): B. Kruijnal, geb. Rotmigh, D. L. G. Vorstman, geb. van Tubergen, Z. C. M. Lot, geb. Benjamin, D. — (25 Junij): T. E. M. van Os, geb. van der Lier, Z. E. S. Karsboom, geb. Brugman, Z. S. J. M. Hauber, geb. Haasen, D. C. W. S. van Swinderen, geb. Koopmans, D. — (26 Junij): A. M. W. Moransard, 6½ j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

26 JUNIJ 4 n. gebi. 27 JUNIJ 4 n. gebi.			
Nederl. Werkel. Schuld a 2½ pCt.	587½	587½	587½
Dito Dito	702½	702½	702½
Dito Dito	881½	881½	881½
Amortisatie	3½		
Handel-Maatschappij	4½		
Haarlemmermeer	5		
O. L. Leening 1844	4	88½	
Aand. Arnh. Spoorweg	4½		
Dito Hollandsche dito	4½		
Obligatiën	4½		
België, Certifikaten	2½		
Dito	4½		
Dito Rothschild	2½		
Frankrijk, Certifikaten	3		
Rusl., bij Hope en Co.	5	100	100
Dito A ^o . 1828—1829	5	99½	
Inschr. op 't Grootboek	6	59½	
Dito Certifikaten	6		
Certifikaten te Hamburg	5	85½	
Negot. 1831 en 1833	5	85½	
Negot. 1840	4	79½	79½
Dito Stieglitz	4	78½	78½
Dito Nieuwe	4		
Nieuwe Engelsche	4½	84½	84½
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans 1	3	19½	19½
Nieuwe	3	40½	
Binnenlandsche	3	36½	36½
Cert. Comp. Sp. Com.	4½	40½	
Amortisable Schuld	3	36½	36½
Portugal, te Londen	3	36½	36½
Dito Uitgeste de			
Weener Bank	4		
Metalliek 1816—1852	5	62½	62½
Dito 1847	2½	32½	32½
Dito 1851 en 1852	2½	32½	32½
Dito 1854	5	74½	74½
Dito 1849	5	74½	74½
Dito Lötter B	5	74½	74½
Aand. f 600 bij Rothschild			
Dito 250 dito 1839			
Vapels, Cert. bij L. en B.	5		
Polen, Obligatiën	4	67½	68
Aandelen 1835			
Dito met Loting f 500			
Sardinië, te Londen	5		
Denemarken, dito	5		
Peru, dito	4½	64½	
Grieken, te Londen	5		
Philadelphie, bij Hope en Co.	5		
Dito te Londen	4		
Dito Bank		3½	
Louisiana, te Londen	5		
Brazilië, te Londen 1824	5	96½	
Dito 1843	5	96½	
Grenada, dito a f 100	2½	12½	
Dito Uitgestelde		6½	6½
Guadeloupe, dito		32½	32½
Dito te Londen f 100	3	20½	20½
Dito Ontpand f 30		32½	32½
Venezuela, te Londen	5		
Dito Uitgestelde			

Over het geheel was de markt heden zeer gunstig gesteld, zonder eenige merkbare variatie in de prijzen.

Wissel van Heckfeld: Rekening 3 pCt., Prologatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Paris	5m	55½	Livorno	2m	73½
Bordeaux	2m	55½	Napels	2m	73½
Madrid	3m	55½	Petersburg	2m	73½
Ladix	3m	55½	Weenen	8w	27½
Seville	3m	55½	Antwerpen	2m	73½
Bilbao	3m	55½	Frankfort	2m	73½
Sabadon	3m	55½	Hamburg	2m	73½
Porto	3m	55½	Londen	2m	73½
Genua	2m	45½	Rotterdam	2m	73½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Junij. Belg. leen. 2½ pCt. 1842 4½ pCt. 80½ 1843, — Spanje 173 pCt. 1842 3½ pCt. 80½ 1843, — Romeinen 5 pCt. 80½ 1842 3½ pCt. 80½ 1843, — Oostenrijks Metalliek 5 pCt. 80½ 1842 3½ pCt. 80½ 1843, —
PARIS, 26 Junij. Fransche 3 pCt. 72½; 4½ pCt. 98 10; Bank-Aktiën —; 3 pCt. Spanje 3½ pCt. 12½; 4½ pCt. Rusland —; Met. 5 pCt. 82½; Rom. Leening 1850 84
MADRID, 23 Junij. 3 pCt. Schuld 31½; 1 pCt. dito 19½.
LONDEN, 26 Junij. Consols 94; 3 pCt. Spanje buitenl. 40½; 1 pCt. dito 20; Oost. Bewijzen 4½ pCt. 127 5 pCt. Rusl. 97; 4½ pCt. dito 85; 4 pCt. Holl. 90; 3 pCt. 61; 3 pCt. Sardinië 85; Brazilië 99; 4½ pCt. Peru 80; Grenad. 64; id. werk 17½; 3 pCt. Mexiko 24½; 4 pCt. Portugal 41; Ecuador 3½; Wissel op Amst. —; Parijs —; Petersb. —.
WEENEN, 26 Junij. Met. 5 pCt. 66½; id. 4 pCt. 76½; Bank-Aktiën 128½; Wissel op Londen 12½; Amst. —; Parijs 133; Goud 6½; Zilver 31; Nieuwe Leening 90½.
BERLIN, 26 Junij. 4½ pCt. Pruisische Staats-Schuld —; 4½ pCt. Rusland 81; 5 pCt. 95; Wissel op Londen 2½; Th. —; Parijs —; Amst. —; Ween —; Petersb. —.
HAMBURG, 26 Junij. Spanje 3 pCt. 34½; id. 4 pCt. 12½; Rusl. 5 pCt. 91½; 3 pCt. Mexikanen 17½; Wissel op Amst. —; Londen kort —.
FRANKFORT, 26 Junij. Met. 5 pCt. 65½; 3 pCt. Spanje binnenl. 96½; id. 4 pCt. 12½; Wissel op Londen 3m. 117½; Amsterdam —; Parijs 9; Weenen 92.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Boekverkooper.